

MAGYAR LAJOK

I. Nemzeti Múzeum könyvtárának

XI. évfolyam, 233 (3097) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Döntő hadművelet kezdődött a Dzserszinszki traktorművek elfoglalásával

Stalingrád eddig még el nem foglalt területének fele német kézre került. — Argentína hivatalosan közölte a washingtoni kormányval, hogy nem szakít a tengelyhatalmakkal

Buenos-Airesből jelentik. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az argentin kormány hivatalosan értesítette Washingtonot, hogy nem áll szándékában megszakítani diplomáciai kapcsolatait a tengelyhatalmakkal. „Castillo elnök továbbra is ragaszkodik eddigi szigorú semlegességi politikájához”. — Ezzel a címmel közli a Critica című argentin lap newyorki tudósítójának jelentését, aki jelentésében egy magasállású kormányzati képviselő nyilatkozatára hivatkozik. A jelentés szerint a Washingtonba visszatért argentin nagykövét hivatalosan értesítette Sumner Welles külügyi államtitkár arról az elhatározásról és ezt azzal indokolta meg, hogy az argentin nép túlnyomó többsége ellene van a tengelyhatalmakkal való szakításnak. Ennek a határozatnak nagy jelentőséget kell tulajdonítani, mert az Sumner Welles ismeretes nyilatkozata után történt. Argentína külügyminisztere is kijelentette, hogy a lap tudósítójának megállapításai megegyeznek az argentin kormány magatartásával.

Elkeseredett harcokat követelt a Dzserszinszki traktorművek elfoglalása

Berlinből jelentik. (MTI) Az Interim jelenti: Sztalingrád északi részében fekvő Dzserszinszki traktorművek a Vörös Barrikád és a Vörös Október hadüzemek birtoklásáért folyó harc, amely egy szovjet ellenállási fészek leküzdése után kezdődött, úgy látszik, a német csapatok döntő jellegű hadműveletét vezette be. Miután csütörtökön a déli órákban a német gyalogság és az utászcsapatok páncélosoktól támogatva, a légi erővel és a tüzérséggel szorosan együttműködve megrohanták a Dzserszinszki műveket, 3 kilométer szélességben érték el a Volgát. Ezzel Sztalingrád még szovjet kézzel levő részének fele német kézre került. A német tüzérség szakadatlan pergetlűze, a zuhanóbombázók bombázása és az utászok aknáit szörnyű veszteséget okoztak a szovjet csapatoknak. A vörösek már csak a Vörös Barrikád ágyúgyár, a Vörös Október vasművek és a német bombaktól felgyújtott köolajfinomító körüli hurokvágányra szorítkoznak. A német áttörési vonaltól északra még kezükben tartanak a vörösek egy kisebb háromszöget, de ennek már nincs jelentősége a harcok

szempontjából. A szovjetcsapatok zöme a Spartakova Rimok művekben fészkelte be magát, ahol azonban a német tüzérség szakadatlan pengőtűzben állanak. A támadás megindítása után a németek hatalmas lendülettel azonnal a Volgáig nyomultak előre.

A Dzserszinszki művek 1939-ig trak-

torokat gyártott, évenként 5500 darabot. 1939-ben átalakították hadicélokra és azóta a legnehezebb mintájú páncélosokat gyártotta. A Dzserszinszki művekben a szovjetellenállás leküzdése elkeseredett harcokat követelt, de csütörtökön éjszakára már az egész terület szilárdan német kézen volt.

Tábornokká nevezett ki Stalin 29 volt politikai biztost

Az NST ankaraj jelentése szerint szovjet hivatalos jelentés arról számol be, hogy 29 magasrangú politikai biztost, akiknek eddigi állása Sztalin rendelete következtében megszűnt, tábornoki rangban a szovjet hadseregbe nevezte ki. A kinevezési okmányokat Sztalin írta alá.

Berlinből jelentik. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz

pénteki száma foglalkozik Molotov nyilatkozatával, amelyben a szovjet csapatoknak hadijogba ütköző cselekményeiről beszélt. Jellemző tény, hogy Molotov a megszálló haderő tagjainak meggyilkolását dicsérettel szavakkal említi ki és különösen hasznosnak mondja, ha a megszállott területen levő lakosság nyílt harcot kezd a partizánok példáját követve.

Elvi jelentőségű felszólalások hangzottak el a képviselőházban az önkormányzati tisztviselőkre vonatkozó javaslat vitájában

A képviselőház pénteki ülését 10 óra után 10 perccel nyitotta meg *Tasnády Nagy András* elnök. Napirenden a hős halált halt kormányzóhelyettes emlékének és a nemzet hálójának megörökítéséről szóló törvényjavaslat részleteiről való döntés szerepelt. A Ház a javaslatot szakaszonként hozzászólás nélkül elfogadta.

Bocándi Szabó Imre ismertette ezután a képviselőház 1943 évi költségvetésének előirányzatát. A Ház ezt is hozzászólás nélkül elfogadta.

Azután került sor a megyei, városi és községi tisztviselők alkalmazásának, valamint egyes szolgálati viszonyainak átmeneti szabályozásáról szóló javaslat folytatódó tárgyalására. Az első vezérszónok *János Áron* (MÉP) volt. Hangzottatta, hogy híve a hagyományoknak, azonban a hagyományokból csak azokat szabad ápolni, melyek a nemzet érdekét szolgálják és ennek a célnak érdekében sokszor erőlyesen hozzá kell nyulni az elavult szokásokhoz. Mivel a javaslatot

jónak és a nemzet szempontjából fontosnak tartja, elfogadja. A következő vezérszónok *Közi-Horváth József* a Keresztény Párt álláspontját fejtette ki.

Beszédében kiemelte, hogy a törvényjavaslatl kapcsolatosan kényszerhelyzet áll fenn. Az önkormányzatot olyan intézménynek tartja, melynek ma is megvan a jelentősége és létjogosultsága. Pártja a javaslatba foglalt 5 éves felhatalmazást nem hajlandó ismeretlen ideig ismeretlen belügyminiszternek, vagy politikai irányzatnak megadni. A jelenlegi belügyminiszter iránt bizalommal viseltetik, ezért a felhatalmazást további egy évre megadja. A javaslatot abban a reményben fogadja el, hogy a belügyminiszter a bizottságban benyújtandó indítványait honoráriumi fogja.

Miután több vezérszónok feliratkozva nem volt, a többi felszólalásokra került sor. *Mester Miklós* az erdélyi renegát tisztviselő alkalmazását tette szóvá. Javasolta, hogy fedhetetlen múltú magyarokból alakítsanak bizottságokat és ezek

döntsenek a renegát tisztviselők ügyében. Az áthelyezésekkel kapcsolatban kérte, hogy a családos tisztviselőket ne helyezhessék át. A javaslatot nem fogadja el.

Keinzel Ede (ÉP) akkor is elfogadná a javaslatot, ha az végleges helyzetet teremtene, mert a kinevezési rendszert a választási rendszerrel jobbnak tartja. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a belügyminiszter a törvényjavaslat törvényreemelésé után utját és módját találja annak is, hogy a németlakta vidékeken német ajkú és népi német származású tisztviselőket nevezzenek ki. A javaslatot elfogadja.

Serényi Miklós gróf szerint a törvényjavaslat alapján támadja meg az önkormányzatot és bizonytalanságot teremt. A kinevezési rendszer nem azt eredményezi, hogy többen lépnek a közpályákra, hanem éppen az ellenkezőjét. A javaslatot nem fogadja el.

Császár Lajos a javaslat mellett szólalt fel, mert azt alapelveiben feltétlenül szükségesnek tartja. Az önkormányzat hívének vallja magát, mégsem jut ellenkezőbe önmagával ha a javaslatot elfogadja, mert az alapjában nem sérti az önkormányzatot. Miután a kinevezési rendszer az önkormányzatot nem sérti a maga részéről a javaslatot elfogadja.

Kivégezték a halálraítélt pestszentlőrinczi betörőket

Halálraítélték Hasur József kecskeméti avilkos

A pestvidéki törvényszék nem régen halálraítélte *Halmi István* 64 éves volt gyári gépmunkást és *Kis András* 60 éves volt csereszmestert, mert szeptember végén Pestszentlőrincen, elsőítélés ideje alatt egy pincébe és egy lakatosműhelybe betörték. A pestvidéki törvényszéken ma délelőtti hirdeték ki előttük, hogy kezvelmi kérésüket elutasították. A halálos ítéletet ma délben végrehajtották a gyűlöfegyház udvarán.

Keckemétről jelentik. (MTI) A keckeméti törvényszék gyilkosság büntetőjéről kötéláltali halálra ítélte *Hasur Józsefet*, aki ez év májusában a temető mellett vasdoronggal leöltötte *Szabados József* nagykovács mérnököt, majd büntetésével, *Koczó Mihállyal* együtt a temetőbe vitte és ott szétverte a fejét. A mérnök zsebebe talált kulccsal behatoltak a mérnök lakásába, mielőtt azonban hármát is magukhoz vettek volna, megzavarták őket és elmenekültek. Hamarosan elfogta őket a rendőrség *Koczó Mihályt*, mint bűnszegédet 10 évi fegyházra ítélte a bíróság. Ügyvé fellebbezés folytán a Tábla elé került.

Internáló táborból vezették elő a vádlottat a tárgyalásra

Fogházra ítélte a törvényszék a sellakkal üzérkedő zsidókat

Nagyvárad. Saját tud. Közszükegleti cikkek jogtalan elvonásának büntetésével vádlottan állt a törvényszék Várady-Kolozsváry-Galeta büntetőtanácsa előtt Dengelegi Lajos 47 éves izraelita vallású nagyváradai asztalosmester és Klein Aron 40 éves szobafestősegéd, akit a nagykanizsai internáló táborból vezettek elő. Mindketten ezévi márciusában kerültek Nagykanizsára, internáló táborba, a most vád tárgyát képező büncselekmény miatt, de Dengelegi hat hónap letöltése után kiszabadult.

A vádirat szerint a büncselekményt azzal követték el, hogy ezévi március 9-ikén Dengelegi Lajos ismeretlen egyéntől 74 pengőért megvásárolt 2 kgr. sellakot, azt 84 pengőért Klein Aronnak eladta, aki ismét továbbadta 100 pengőért Mercz Sándornak.

Kihallgatásuk során a vádlottak egymást igyekeznek befeketíteni. Dengelegi azt állítja, hogy a sellakot nem ismeret-

len egyéntől vette, hanem az, mint asztalosmesternek birtokában volt. A rendőrségen azért vallott másként, mert úgy meg volt ijedve, hogy azt sem tudta, mit beszél. Szerinte Klein ajánlkozott, hogy eladja a sellakot. Klein viszont azt állítja, hogy Dengelegi hívta be őt és kérdezte meg tőle, nem tudná-e értékesíteni a sellakot. Mindketten egymás szemébe mondják ellentétes állításait. A törvényszék ezután Mercz Sándor r. kat. asztalosmester tanut hallgatta ki, aki elmondotta, hogy amikor Kleinnel megegyezett a sellak átvételében, azonnal jelentést tett a rendőrségen, abban a reményben, hogy nagymennyiségű elrejtett sellaknak bukkannak így nyomára s azt ilyenformán feltárják az iparos-társadalom számára. Klein neki megmondta, hogy nem a saját sellakját árulja, de hogy kiét, azt nem árulta el. A tanut megeskették vallomására.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Den-

Utcai gyűjtést rendeznek vasárnap az Erzsébet Árvaház javára

Nemrég zajlott le a sebesült katonáink javára rendezett utcai gyűjtés, az áldozathozatalnak gyönyörű eredményével a Vörös Kereszt rendezésében. Most vasárnap, október 18-án ismét urnákat állítanak fel hölgyeink, mert a közelgő tél ezer gondjától szeretnék megvédeni a Szent Erzsébet Árvaház kedves kis lakóit.

A gyűjtés munkáját szeretettel vállalta a Nagyvárad Rom. Kat. Egyházközség Asszonycsoportja, a Szent Monika-Közösség, amelynek testvéri szívvel segít a Nogall intézetben működő Szent Vincés Szeretetegyesület, a Szent László gimnázium lelkes cserkészcsapata, a Nemzeti Munkaközpont ügybuzgó gárdája, valamint a perselyezők, a Szent Orsolya Intézet kis növendékei.

Az urnákat a következő helyeken állítják fel:

1. Vasutállomás: Szent László gimnázium cserkészszel, Beniczky László parancsnok irányításával.
2. Széles-utca: Szent László gimnázium cserkészszel.
3. Székesszegyház: Szociális Testvérek.
4. Pénzügyigazgatóság: Szent Monika-Közösség, Margareta-csoportja, v. Györy Ferencné és Gaál Szabó Istvánné vezetésével.
5. Olaszi plebánia: Szeretetegyesület hölgyei, Horváth Ferencné és Domokos Akosné vezetésével.
6. Uri-utca sarkán: A Szent Monika-Közösség hóvirág-csoportja, Fráter Gézőné és Orbán Lászlóné vezetésével.
7. Japport cukrászda: A Szent Monika-Közösség havasi-gyopár csoportja, dr. Borbély Dezsőné és Somfalvy Ferencné vezetésével.
8. Ezredévi Emlék-tér: A Szent Monika-Közösség ibolya-csoportja, Frnczel Feencné és Schmidt Béláné vezetésével.
9. Olaszi hídfő: A Szent Monika-Közösség nefelejcs-csoportja, Glei Miklósné és Zakariás Lászlóné vezetésével.

10. Ujvárosi hídfő: A Szent Monika-Közösség árvácska-csoportja, Elkán Károlyné és dr. Lőrinczy Gyuláné vezetésével.

11. Szent László-templom: A Szent Monika-Közösség gyöngyvirág-csoportja, Csorba Jánosné és Erdei Mihályné vezetésével.

12. Országzászló előtt: A Szent Monika-Közösség napraforgó-csoportja, Hámosi Vincéné és Zombor Zoltánné vezetésével.

13. Hadapród-iskola: Nemzeti Mun-

Apollo filmszínházban Az évad legnagyobb sikerű filmje

Örségváltás

Főszerepben: CSORTOS, PAGER, HIDVÉGHY VALERIA

Belvárosi

Gentrifészek

A szezon legnagyobb sikerű vigjátéka.
Tolnav K., Vaszary P., Csortos, Hajmássy, Pethes.

Jókai Mór legnépszerűbb regényének filmváltozata

Aranyember

Főszereplői: Kiss Ferenc, Uray, Egry Mária, Fűzess Anna
CASINOBAN

gelegi Lajost közszükegleti cikk elvonásának büntette helyett annak vétségében, mint tettést. Klein Aront ugyanebben a vétségben mint büncselekmény büncselekmény és ezért Dengelegit egy hónapi és 15 napi fogházra. Kleint 1 hónapi fogházra ítélte. Ugy az ügyész, mint az elítéltek fellebbeztek.

Lengyel Imrét hamis tanúzás vétségében és ezért 14 napi fogházra s a büncselekmény költségei megtérítésére ítélte.

A vádlott és az ügyész megnyugodott az ítéletben.

Pénzbírságra ítélte a budapesti valutabíróság a Dubinszky-házaspárt

Pénzt küldöttek rokonuknak Ukrajnába meg nem engedett úton

Nagyvárad. Saját tud. A budapesti valutatörvényszék dr. Vály-Nagy tanácsa pénteken kiszállt és letárgyalta a nagyváradai törvényszéken Dubinszky Semjon nagyváradai gépkocsikereskedő és felesége ügyét, akiket fizetési eszközökkel való visszaéléssel vádoltak.

Dubinszky Semjon és unokatestvére, Ara Hincsek még az előző világháború idején mint hadifogaly került Magyarországra. Mindketten itt maradtak, megházasodtak és tekintélyes váradai polgárokra küzdöttek fel magukat. 1941 őszén Ara Hincsekot állampolgársági ügyének rendezetlen volta miatt kiutasították és Ukrajnába vitték. Ara Hincsek most Kamienszk-Podolszkban van és ott mint tolmács működik az egyik hadseregtestnél feleségével együtt. Több ízben üzent és írt unokatestvéreinek, Dubinszkynek, hogy küldjön neki pénzt, mert nehéz helyzetben vannak. Dubinszky — Bartos Gyula honvéderőmester útján — küldött is 200 pengőt, azaz az utasítással, hogy az őrmester a pénzt Ara Hincsek parancsnokánál adja le. Szándéka tehát teljesen tisztá volt, mert észébe sem jutott, hogy a művelet titokban tartsa, vagy a közvetítő őrmestert ilyen titoktartásra rábírní igyekezzék. Bartos Gyula őrmester le is adta a parancsnokságon a pénzt, amit ott nyugta ellenében át is vettek, azonban nem továbbították a címzetthez, hanem feljelentést tettek a pénz küldője ellen valutavisszaélés címén.

A pénteki tárgyaláson a vádlottak nem tagadták a terhükre rótt cselekmény elkövetését, de hangoztatták, hogy azt nem bűnös szándékkal tették, csupán szűkeget szenvedő rokonukon akartak segíteni.

A bíróság a nyomatékos enyhítő körülmények figyelembevételével, amennyiben hiányzott a büncselekmény elkövetéséhez szükséges szándék is, Dubinszky Semjont 500 pengő pénzbüntetésére ítélte s egyben 700 pengő vagyon elégtételt állapított meg. Dubinszky feleségét 200 pengő pénzbüntetésre ítélte a valutatörvényszék.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

Feljelentette haragosát egy piskolti ember

Két heti fogházra ítélte a 70 éves Lukács Imrét

Nagyvárad. Saját tud. Hamis eskü vádjával állt a bíróság előtt a hajlott hátú, hófehér hajú, 70 éves Lengyel Imre piskolti ácsmester. Lucaciú György falubeli román ember jelentette fel, aki — mint a tárgyalás során kiderült — már 1938-ban, a román megszállás alatt is vádlottak padjára hurcolta a büntetlen előéletű, már akkor is öreg embert. Akkor nemzetgyalázás vádját emelte ellene a román hadbíróóság előtt. Ennek a hadbíróósági tárgyalásnak folyamánva ez a mostani ügy is. Lengyel Imre ugyanis pert indított Lucaciú György ellen 240 pengő tőke és járuléka megfizetésére, az akkori perköltségek megtérítésére. A per folyamán — a vádirat szerint — az öreg Lengyel Imre eskü alatt vallotta, hogy egyéb költségek között Hosszú Sándor és Selpjan Sándor akkori tanuk részére 720 lei tanudiját s arra mégis esküt tett.

A pénteki tárgyalás során a két tanu úgy vallott, hogy Lengyel Imre nem fizetett nekik tanudiját s arra mégis esküt tett.

A bíróság megeskette a tanukat vallomásukra.

Lucaciú György továbbra is kitar-

tott a vádlott öregember megbüntetésé mellett.

Dr. Krajnik Sándor ügyvéd védőbeszédében utalt arra a puskaporos légkörre, ami a vádlott román hadbíróóság elé hurcoltatása idején, 1838-ban Romániában uralkodott. Nem volt akkor — úgy mond — olyan magyar ember, aki egész vagyonát fel ne áldozta volna azért, hogy a különböző, koholt vádak alól szabaduljon. A járásbíróóság előtt vallomásában vadlott csak azt állította eskü alatt, hogy az általa perelt összesen 7200 lei költség feltétlenül felmerült. De nem mondotta ki azt, hogy milyen célra merült fel. De ki tudja megfizetni a vádlottnak azt a szenvedést, amit a csendőri pusztas okozott neki, aki már akkor is öreg ember volt s csak azt volt a büne, hogy magyar. Kéri védelem felmentését. De ha a bíróság mégis helyt adna a nem egészen érdektelen tanuk vallomásának, s a vádlottat büntésnek mondaná ki, akkor kéri az enyhítő körülményeknek: vádlott előrehaladott korának, büntetlen előéletének s annak figyelembevételét, hogy az e pert megelőző másik ügyben alaposan megszennvedett már — ártatlanul.

A bíróság bűnösnek mondotta ki

Három kilométer szélességben elérték a Volgát Stalingrád északi részén a németek

Svájc komoly figyelmeztetést kapott német részről a semlegesség furcsa értelmezéséről

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Csütörtökön a német csapatok rohammal elfoglalták Stalingrádban a nagy Traktor Műveket, melyekért súlyos harcok folytak.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A német rohamcsapatok a stalingrádi traktorművek elfoglalása után, három kilométer szélességben érték el a Volgát. A bolseviszták most már csak a traktorművektől délre fekvő gyárak romjait és a leégett kőolajfinomító fölötti vasúti kurokonalat védelmezik.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a hadijelentés kiegészítéseként közlik a Német Távirati Irodával, a német

csapatok szerdán Stalingrád északi részében előre nyomultak és elfoglaltak több utvonalat. Német vadászpilóták és a léghárítás 21 bolseviszta repülőgépet lőttek le ezen a szakaszon szerdán.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A csütörtöki sajtóértekezleten Schmiedt követ foglalkozott a svájci sajtó egyrésztének magatartásával. Hangoztatta, hogy helyénvaló volna a komoly figyelmeztetés a svájci sajtó számára, hogy Németország nem törődhetik bele abba, hogy a semlegesség politikája alatt németellenes propagandát üzenek.

akaratait, hanem a dominiumok kényszerítik rá a magukét. Rooseveltnek külsőből álló londoni látogatása is nem csekély esélődést okozott Londonban, mert Roosevelt személyes látogatását remélték.

Helsinkiből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Moszkvai hír szerint a szovjet teljes mértékben helyesli azt az angol kívánságot, hogy személyesen bosszút álljanak az ellenfél államférfiain és politikusaik.

Bangkok. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Indiában tovább tartanak a nyugtalanságok. Bombayban egy rendőrszoba közelében bombarobbanás történt. A merénylet miatt 25 embert letartóztattak. Rabbindranath Tagore leányát és két másik asszonyt az India védelméről szóló törvény elleni vétség címén egyenként hathónapi börtönrre és száz rupia pénzbüntetésre ítélték.

Ujabb csapatokat szállítottak partra a japánok a Salamon-szigeteken

Róma. (MTI) Tokiói értesülés szerint a Guadalcanal szigete felé haladó nagy japán karaván harcboacsított a Salamon-szigetek környékén cirkáló nagy amerikai hajórajjal és egy amerikai rombolót elsüllyesztett, mire a többi amerikai egységek visszavonultak. A japánok másnap jelentős számú csapatot és nagymennyiségű hadianyagot raktak partra a Salamon-szigetek egyik szigetén és azóta újabb és újabb csapatok szállnak partra, mint azt most már amerikai jelentések is elismerik.

lyen megállapítják, hogy a corteznek semmiféle közös vonása nincsen a régi parlamenti rendszerrrel. A cortez tagjait részben az államfő nevezi ki, részben a rendek választják, három évi időtartamra. Erre az időre megilleti őket a sérthetelenség joga. A cortez állandó tagjait a kormányfő jelöli ki. A cortez elnökét, alelnökét és négy titkárát az államfő nevezi ki. A cortez összehívása mindig az államfő akaratával összhangban történik. A corteznek csak tanácsadó szerepe van, törvényeket nem javasol és nem alkot. A cortez legfőbb szerepe a fallange mozgalom eszméinek megvilágítása és a hozzájárulás a kormányval való bizalomteljes együttműködésben a fallange programjának megvalósításához.

Összehívták az új spanyol Cortezt

Madridból jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: A Cortez összehívásával kapcsolatban spanyol illetékes ne-

Elkeseredett erdei és hegyi harcok a Kaukázusban

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli:

A Kaukázusban német és szlovák csapatok sűrű erdőséggel benőtt hegyi terepen, elkeseredett harcokban, újabb szovjet állásokat törtek át és száz támaszpontot és berendezést. A Terek szakaszán visszavetették az ellenséges erőket.

Stalingrádban a német gyalogság és páncélos kötelékek megtörték az ellenség ellenállását és mélyen előrehaladó repülőkötelékek több hullámban végrehajtott támadásokkal ellenséges kiserődöket és tüzéségi állásokat zúztak szét. A szovjet tehermentesítő támadásait visszaverték és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak. A légi erő hatáson támogatva a Volga alsó folyása mentén folyó harcok vállalkozásokat. Egy tartályhajót a német repülőgépek bombái felgyújtottak és elsüllyesztettek.

A doni arcvonalon román csapatok helyi jellegű szovjet támadásokat vertek vissza.

A középső szakaszon német csapatok elpusztítottak sok ellenséges kiserődöt és harci berendezést. Harci repülőgépek vasútvonalakat bombáztak, súlyos veszteségeket okozva az ellenségnek a gördülő anyagban.

Német vadászpilóták felgyújtottak a finn öbölben egy szovjet gyorsnaszádot. A magas északon harcra repülőgépek támadásokat intéztek a Kola öböl mentén lévő csapatgyűlések ellen.

Német gyorsnaszádok a brit tengerpart mentén az ellenséges kísérőerővel szemben intézett támadás során négy ellenséges hajót súlyosítottak el nyolcezer tonna tartalommal. Valamennyi naszádunk visszatért támaszpontjára. Október 14-én a csatornában tengeri ütközet volt német biztosító járművek és számbeli fölényben lévő ellenséges tengeri egységek között. A német egységek kemény küzdelmet vívtak és találatokkal felgyújtottak és találatokkal felgyújtottak és találatokkal felgyújtottak. A német egységek kemény küzdelmet vívtak és találatokkal felgyújtottak és találatokkal felgyújtottak.

Az Északi-tenger vidékén parti ütegekkel felöltözött két ellenséges repülőgépet

Könnnyű német harcigépek tegnap Anglia déli partján hadifantassági berendezéseket és katonai célokat bombáztak.

Bern. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az a nagy jelentőség, amelyet Smoots tábornok, délafrikai miniszterelnök londoni látogatásának tulajdonítanak, újabb bizonyítéka annak, hogy már nem London érvényesíti

Tisztújító közgyűlést tartott a Bihar-megyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egylet

Titkári jelentés az első szabad év munkájáról és eseményeiről

Nagyvárad. Sajtó tud. A Bihar-megyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egylet csütörtök este tartotta meg rendes közgyűlését a Katolikus Körben, dr. Némethy Gyula kanonok elnöklésével.

Az elnök rövid megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, majd Bélyeky Ferenc felolvasta titkári jelentését.

Bélyeky Ferenc titkári jelentése

Mélyentisztelt Közgyűlés!

Utolsó rendes közgyűlésünk 1939 május 29-én volt. Aggódva kellett akkor feltenni a kérdést a titkári jelentésben: Szabad-e lehet-e még dolgoznunk? Az elnyomás akkor már kegyetlen süllyel nehezedett reánk s guzba kötött minden magyar akaratát.

A nemzetek történelmét szövő Gondviselő Isten azonban megadta a boldog szabadságravirradást. 1940. szeptember 6-án a múzeumi kopott zászló megtépett maradványait mint 22 év fájdalomnak kifejezőjét napsugár simogatta végig szabad Várad utcáin az ifjuság kezében. Minden magyar megmozdulás új életre lendült.

A Történelmi és régészeti egylet is munkához látott, hiszen minden téren ott meredt a sok tennivaló. Először a szabályzatot kellett átdolgozni és jóváhagyatni, ami sajnos hosszú időt vett igénybe s ez az oka annak, hogy a feloszabulás után mindössze egy rendki-

vüli közgyűlést tudtunk tartani. A folyó év augusztus 14-én kaptuk meg a jóváhagyást a M. Kir. Belügyminisztériumtól 212576—1942. VII. b. szám alatt.

Az elmúlt év eseményei

Az elmúlt időkben a következő jelentősebb események történtek: 1940. október 9-én S. Marie Clement, a Notre Dame de Sion tartományfőnöknője felmentést kér a bérleti szerződés alól. Az Egylet a kérésnek eleget tesz és 1940. december 14-én új bérleti szerződést kötött a Nagyvárad Sport Egylettel.

1941. június 4-én kértük a vallás és közoktatásügyi minisztériumtól, hogy a múzeumot államségélyben részesítse.

Ugy Nagyvárad város, mint Bihar-megye törvényhatóság a megszavazott 1500—1500 pengő anyagi támogatást, amelyért ezuton is hálás köszönetet mondunk. A legszükségesebb javítások részben el is készültek, amennyiben a bádogtető helyrehozása, valamint a külső fal egy részének vakolása már megtörtént.

A múzeum visszaszármaztatta a város tulajdonába tartozó képeket, amelyeket a román megszállás alatt őrzött. Ugyancsak visszajuttatta a m. kir. 25 honv. l. gyalogezrednek a volt es. és kir. 37. gyalogezred tulajdonát képezett 56 darab festmény és fényképgyűjteményt, amelynek megőrzéséért vitéz Bartha István honvédelmi miniszter levél-

ben mondott köszönetet. Legutóbb a Bihar-megyei Nemzeti Kaszinó képeit utalta vissza az Egylet.

Ezzel szemben örvendetes gyarapodásról is tehetünk említést. A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségétől kétféle kaptunk értékes könyvadományt, összesen 792 kötetet. József királyi herceg egy értékes Bihar képet (Zsigmond király és II. Ulászló találkozója Szent László sírjánál) ajándékozott a városnak. Ennek ünnepélyes átadása 1942. júliusában folyt le a polgári, egyházi és katonai hatóságok jelenlétében.

1941. november 12-én dr. Lutter János egyetemi tanár ajándékozott egy festményt, Tardos Krenner Viktor: Európa elrablása. 1942. júniusában Szentkereszthegyi Kratochvil Károly altábornagy a múzeumnak adományozta a Sídó Ferenc szobrászművész által készített részben márvány, részben gipsz világháborús szoborművet, ugyanitt helyezte el egyelőre megőrzés végett Wallehausen Zsigmond 7 darab katonai témájú festményét. Részletes beszámolót ezekről a múzeumőri jelentés ad, itt csak hálás köszönetünket fejezzük ki az adományozóknak.

Bejelentem, hogy Egyletünk 1940. december 14-én csatlakozott a Magyar Numizmatikai Társasághoz.

Tagjaink sorából a jó Isten elszóltotta dr. Gresinszky Antal nagyprépos-

tot, aki a múzeumnak mindig lelkes pártolója és választmányi tagja volt.

Látogatottság szempontjából megállapíthatjuk, hogy az utóbbi időben kisebb emelkedés volt. Ajánlatos volna az iskoláknak körözvényben díjtalan belépési lehetőséget biztosítani s ez által is közkinccsé tenni múzeumunk értékeit.

Rövidesen összefoglalva ezek voltak a nevezetesebb események, amelyek alapján megállapíthatjuk, hogy egyesületünkben még sok a tennivaló s ehhez kérjük a kulturapártoló magyarság szíves pártfogását.

Az új tisztikar megválasztása

A jelentés után dr. Bíró József olvasta fel könyvtárosi jelentését, ismertette azt a nagy munkát, amelyet a múzeum könyvtárának és levéltárának a rendezésével végzett.

Nyarádi István pénztárnoki jelentése részletesen ismertette a múzeum anyagi helyzetét, majd Rácz András múzeumőr számolt be a múzeum gyűjteményeiben bekövetkezett változásokról.

Dr. Hlatky Endre városi főispán közönetét fejezte ki a múzeum vezetőségének azért a gondosságért, amellyel a város és a katonaság továbbá a Nemzeti Kaszinó képeit, levéltárát és könyvtárát a román megszállás idejében őrizte, a felszabadulás után pedig visszaszolgáltatta.

Végül a közgyűlés megválasztotta az új tisztikart.

Elnök: Dr. Némethy Gyula. Alelnökök: Dr. Cziffra Kálmán, dr. Hlatky Endre, dr. Gyöngyösy István. Titkár: Béltéky Ferenc. Könyvtáros: Dr. Bíró József. Múzeumőr: Rácz András. Pénztáros: Nyarádi István. Számvizsgáló bizottság tagjai: Brösztel Lajos, Devich Miklós, Mártonffy Zoltán. Póttagok: Gremsperger Camill, Molnár Ferenc. Választmány: Dr. Markovits Manó, dr. Medvigy Ferenc, dr. Thury Kálmán, dr. Schriffert Béla, Folmann Géza, dr. Krüger Jenő, Horváth Árpád, dr. Soós István, dr. Nadányi János, dr. Kiss János, dr. Gyapay László, Oswald János, Fejér Ernő, dr. Petry Gyula, Máthé Pál, Dalló Gyula, Fáber Lipót, dr. Oswald Arisztid, v. Jakó Albert, Csernák Béla, dr. Schilling Árpád, Rimanóczy László, Tárny Barnabás, Erdélyi Géza, dr. Verzár István, Zs. Nagy Gábor, dr. Andrásy Ernő, Tardy György, dr. Kornya Sándor, Póttagok: Bartsch Sándor, Palesik Sándor, dr. Fráter Pál, dr. Beöthy Konrád, Beznák Gyula, dr. Ulferth József, Papp Lajos, Soltész Kálmán.

Vasárnap délután temetik a tragikus körülmények között elhunyt Petró Kálmán képviselőt

Dr. Scheffler Ferenc igazgató képviseli a temetésen a szatmári püspökséget

Nagyvárad. Saját tud. Hirt adtunk arról, hogy Petró Kálmán képviselő, a szatmári püspökség jogtanácsosa, szerdán tragikus körülmények között elhunyt. Petró Kálmán holttestét Budapestre Egerbe, lakóhelyére szállították és itt temetik el. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz. A szatmári püspökséget, amelynek jogtanácsosa volt és a szatmári püspököt, akihez szívélyes barátság fűzte, dr. Scheffler Ferenc szenteszéki tanácsos, igazgató képviseli a temetésen. Dr. Scheffler Ferenc pénteken utazott el a temetésre.

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága Hétezer pengő gyűlt össze szeptemberben a Magyar Norma részére

Nagyvárad. Csütörtökön délután 5 órakor tartotta meg rendes havi ülését a város közigazgatási bizottsága dr. Hlatky Endre főispán elnöklése mellett.

Az ülésen dr. Soós István polgármester megvitte a közigazgatás állapotára vonatkozó jelentését, mely többek között az alábbiakat tartalmazta:

A városi nyilvános könyvtár 1942. év szeptember havában nyitva volt 24 napon keresztül.

A könyvtárnak legtöbb látogatója volt szeptember hó 9-én, amikor 129

személy 129 művet tanulmányozott. Legkevesebben voltak szeptember 10-én, amikor 52 személy fordult meg a könyvtárban.

A város által alkalmazott pénzbeszedők 1942. év szeptember havában a Magyar Norma Alap javára 6 ezer 879.66 pengőt vételeztek be.

A városi népkönyha 1942. szeptember havában 4.201 adag ebédet osztott ki.

A napközi otthonok pedig 1942. szeptember havában a gyermekek részére 5.114 adag reggelit, ugyanannyi ebédet és vacsorát szolgáltatott ki.

hidon tapasztalt észrevételeit tette szövé. A jelentésnek különösen kiemelkedő része volt az a megállapítás, hogy

feltűnően sok bivalyt vágnak le a mészárosok, amelyeket aztán marhahús árban adják el a mészárosok a vásárló közönségnek, tekintve, hogy a kétféle hús közötti árkülönbség 40 százalék.

Világos, hogy ekörül visszaélések történnek.

Dr. Soós István polgármester válaszában kijelentette, hogy az előterjesztés pontjait rövidesen letárgyalják és a kéréseket minden vonatkozóan teljesítik.

Ezután a közigazgatási bizottság ülését dr. Hlatky Endre főispán bezárta.

A gazdasági felügyelőség jelentése

A polgármesteri jelentés elhangzása után az egyes ügyosztályok, illetve hivatalok vezetői tették meg jelentéseiket. Dr. Lakatos József, a gazdasági felügyelőség helyettes főnöke a mezőgazdasági helyzetről terjesztett előjelentést. Szeptember hónapban két nap kivételével állandóan száraz volt az időjárás s emiatt a földeket nem lehetett megmunkálni. A kukorica törés és a szár gyűjtése már szeptemberben megkezdődött, a termés azonban mélyen alatta van a várakozásoknak. Foglalkozik a jelentés a kukoricabeszolgáltatásról szóló rendelettel, amely holdanként írja elő a beszolgáltatandó mennyiséget, figyelmen kívül hagyva azt a körülményt, hogy egyes helyeken a termés rendkívül gyenge volt s alig vannak területek, amelyek az előírt mennyiség beszolgáltatását elbírik. A jelentés szükségesnek látja a tengeribeszolgáltatásról szóló rendeletnek a terméseredmények figyelembevételével való módosítását.

Szabó Géza állategészségügyi tanácsos előadta jelentésében hogy Nagyváradon főzöregészségügyi és állategészségügyi szempontból rendkívül hiányosak a berendezések s hivatali elődjének erre vonatkozó javaslati nem jártak eredménnyel. Az állatvadászterén és a vágóhidon több halaszthatatlan újítás volna szükséges. Így az állatvadászterén a járlevelek kiadási helyiségében csak egy ablak van, ami nem elegendő a forgalom lebonyolítására. A vágóhidon is olyan berendezések hiányoznak, amelyek más városokban már rég megvannak. Hullatér számára is új helyet kell kijelölni. A kóbor ebek befogásának emberségesebb módjára tesz előterjesztést. A jelentésnek különös érdekes részét az a megállapítás, hogy a mészárosok az utóbbi időben seregeket vágnak bivalyokat s azok húsát marhahúsként hozzák forgalomba holott a bivalyhús ára 40 százalékkal kevesebb a mészárosoknak ezt a visszaélést meg kell akadályozni.

Soós István polgármester válaszában kijelentette, hogy az előterjesztéseket tanulmányozni fogja s meg fogja találni a módját, hogy a költségvetés, még végleges formájában elnyerése előtt, lehetőséget nyújtson a javasolt újításhoz megvalósítására.

A közigazgatási bizottsági ülésen Hlatky Endre főispán délután hat óra körül rekesztette be.

Felemelik a készlábbeli kiutalást

A cipőosztály szeptember hónapban 693 pár mérték utáni rendelésre 1151 pár fejelésre, 3504 talpalásra és 1264 kész lábballal adott utalványt. A miniszterium a kész lábballal utalványkontingenst szeptember hónapra 1264 párban állapította meg. A rendelet értelmében ezen kontingenst az őszi hónapokban fel fogja emelni.

Zsírkielégzés hiánya miatt szeptember hónapban a fejadagot 50 dekáról 30 dekára szállítottuk le. Az eljáratlanok száma 68.016 fő, a szükséglet pedig 30 dekás fejadaggal számítva 20.405 kg-ot tesz ki. A város közellátására a MÁSz 973 darab vásárlási engedélyt adott ki, melyből készlet hiányában 766 darabot nem tudtunk beváltani. A MÁSz kiutalt 27 darab sertést, a húspárosok 29 darab sertést vásároltak s a városi bérhizlálóból levágtak 151 dr-ot, tehát összesen 207 darab sertés állott rendelkezésünkre. E sertésekből 4302 kg-ot zsírt termelt ki a város, melyből a 8040—1941. M. E. számú rendelet értelmében 621 kg-ot kellett az államnak beszolgáltatni. A közellátásügyi minisztériumtól 8500 kg. kiutalást kaptunk, így összesen 12.802 kg. zsírt állott rendelkezésünkre. Az összes kiutalásunk 20.405 kg. zsírt tett ki, melyet szeptember havi készletünkkel fedezni nem tudtunk, hanem egy-

részét, vagyis a hiányzó mennyiséget már csak az októberi havi vágásokból tudtuk előteremteni. Bérhizlálásban a város közellátására 2.080 darab sertés van lekötve. Ezen sertések javarésze csak október—december hónapokban lesz levágható. A MÁSz a jövő hónapra 2 vagon sertés kiutalását helyezte kilátásba. Ily körülmények között az októberi havi teljes fedezet havi 30 dekás fejadaggal számítva sem áll a város rendelkezésére.

A város szeptember hónapban 67 vagon lisztkiutalást kapott. Ezzel a mennyiséggel a szeptember havi szükséglet fedezve is volt. A július havi differenciából még 9 vagon fennáll az októberi havi kiutalásra.

Szeptember hónapban 45.000 kg. petróleum kiutalással szemben a fogyasztás csak 31.950 kg volt.

Lisztkiutalás szeptember havában nem történt.

Cukorból egyéni fogyasztásra 70 ezer és 700 kg-ot, míg az ipari üzemek részére 28.854 kg-ot utaltunk ki.

Szeptember havában a közellátásügyi ügyosztálynál az igénylő feltek sorbanállása az előző hónapokhoz viszonyítva ritkábban fordult elő, ez is csak azért történt, mivel a közönség a lakásváltozást nem jelenti be és az ősz közeledtével nagyobb mértékű lakóhelyi igénylés történik.

Utépítés, ipar, anyakönyvi és tűzoltó ügyek

A Szent Antal, Szent József, Tomory Pál és Kinizsi Pál utcák úttesteit kavicsal borítottuk.

A Felsőgörögoldalon vízvezető árkot készítettünk.

A 4-es számú főközelekedési úttal kapcsolatban a Téglavető, Fácán, Lipót és Szent Anna utcákban a burkolatot átfektettük.

Kiss Ernő-utca egyik oldalán aszfaltos gyalogjárót készítettünk. Szilágyi Dezső-utcán, az Orsolya-apácák épülete előtti részen lévő és a Deák Ferenc és Torna-utcák közé eső gyalogjárda átépítése végett intézkedtünk.

Iparügyek. 1942. év szeptember havában kiadatott képesítéshez kötött ipar 31 drb. Engedélyhez kötött ipar 16 drb. Kereskedelmi ipar 68 drb. Szabadipar 22 darab. Összesen: 137.

Anyakönyvi ügyek. Születési bejegyzés 186, házassági 54, halotti 210 átírás 10.

Szeptember hó folyamán 1.850 db különböző anyakönyvi kivonatot adtunk ki. Ezek után járó városi illetékbélyegekből 2.000 pengő folyt be.

Tűzoltóság. Kivonulás 7, mentőkivonulás pedig 190 esetben történt. A tüzesetek az alantiek szerint osztottak meg: Gyári tűz 2, kéménytűz 1, pincetűz 1, szeméttűz 1, ládatűz 1, padlóűz 1. A tüzesetek kárösszege: 8.095 pengő, melyből biztosítás révén 7.060 pengő megtérül.

A polgármesteri jelentés elhangzása után az egyes hivatalok vezetői tették meg jelentéseiket. Szabó Géza állategészségügyi tanácsos jelentésében feltárta, hogy az állatvadászterén a járlevelek kiadási helyiségében egyetlen ablak van és emiatt felesleges idővesztés ér a hivatalos iratokra váró gazdákat. Előterjesztést tett a kóbor ebek összefogásának emberségesebb módjáról, majd a vágó-

Belép a Törekvés a Nemzeti Munkaközpontba

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes összehívást tartott csütörtökön este a nagyváradai Nemzeti Munka Központ. Az ülésen ugyanis megjelent a Törekvés sportegylet két vezetőségi tagja és bejelentette, hogy sportegyletük be akar lépni a Nemzeti Munkaközpontba és a jövőben úgy akar szerepelni, mint a Nemzeti Munkaközpont sportegylete. Erre a helyzetre példának hozták fel a szatmári Törekvés és a marosvásárhelyi Törekvés esetét, amelyek már megtették ezt a lépést és az eredménnyel meg vannak elégedve.

A Nemzeti Munka Központ vezetősége tanulmányozta a javaslatot és elvben kimondotta, hogy elfogadja a Törekvés ajánlatát. A kérdés részletes megtárgyalására és a határozás kimondására egy rövidesen összehívandó közgyűlésen kerül sor.

Akit szintén elővezettek...

Kissé gyakorlatlan írással józsu levelet kaptam a napokban megjelent cikkem visszhangjaként.

"Valami biztat. — írja a kedves levélíró, — hogy írjak Önnek, talán azért, mert ma töltöm be ötvenedik évemet s az élet ilyen nagy állomásainál közvetlenebb az ember. Sajnálattal értesítem, hogy engem is elővezettek ugyanezen a napon, hasonló körülmények között. Én október 13-ának tulajdonítom az egész kálváriánkat. Spongyát rá, nem is igaz már. De mialatt kísértek, engem is bántott, mert Önnel ellentétben, én még sohasem voltam büntetve. Harminchat éve lakom Váradon s azóta ez az első eset. Tévedés volt a dologban, mert én úgy tudtam, hogy november 9-én lesz esedékes az én ügyem. Csak az igazságot, hogy én, a szegény, kendős iparosasszony külön alakkal mentem végig az utcán, mint Szerkesztő úr: egy jól öltözött üzemtulajdonos, a javából, volt a társam. Csak a biztost resteltem mögöttünk, de hát rövid volt az út és korán reggel, nem sokan látták. És szerencsére hamar végzett velem a bíróság, hazamehettem ebédet főzni a három gyermekemnek. El is meséltem ott hon nekik, hogy mulattak Önök, úrfélek az elővezetéseken a járásbíróság folyosóján, a csendőrökkel és a rendőrökkel együtt. Én azalatt ott ültem a padon a mezitlábások között, a Szerkesztő Ur partnere pedig a véce falát támasztotta...

Ami az én ügyemet illeti, én egy nő áldozata vagyok. Ez a vörös nő egy évig bántott, molesztált engem, ujjal mutogatott utánam az utcán, ahol talált, mindegy volt az neki. Egyszer aztán megsokaltam s odamondtam a véleményemet. De legalább most megszabadulok tőle az egész udvarral együtt, amely színkeresztény. Külföldben úgy szép az élet, ha zajlik és boldog, aki komolyan veszi. Igaz tisztelttel: egy ártatlan rovtomultú anya, aki sohasem volt büntetve eddig, de hát ki tudja mit hoz életem 51-ik esztendeje..."

A magam részéről szíves üdvözlémet küldöm sorstársamnak, a szintén elővezetett iparosasszonynak...

(j. b.)

Felavatta a Kormányzó Ur a Körös békésszentandrászi duzzasztóművét

Száz kilométeres szakasz hajózását és 20 ezer hold öntözését teszi lehetővé az új alkotás

Békésszentandrás. (MTI) A Kormányzó Ur Ófőméltósága csütörtökön ünnepélyesen felavatta a Körösön létesített és vitéz Horthy Istvánról elnevezett duzzasztóművet és hajózó zsilipet. A felavatási ünnepségen résztvett Kállay Miklós miniszterelnök a kormány több tagjával. Csongrádon ünnepélyesen fogadták a Kormányzó Urat, aki innen kíséretével a Megyer nevű természetgyógyászati tételnek munkálatait. Békésszent-

andrásan az ötméteres vizilépő továbbí száz kilométeres szakaszon teszi hajózhatóvá a Körösöt és a duzzasztómű húsz ezer katasztrális hold öntözését teszi lehetővé. A békésszentandrászi zsilipművek körül összegyűlt a környék lakossága. A Megyer természetgyógyászati tételnek munkálatait. Békésszent-

Népes értekezletet tartott a MEP nagyváradai szervezete

Nagyvárad. (MTI) A Magyar Élet Pártja nagyváradai szervezete szerdán este nagy érdeklődés mellett tartotta meg heti értekezletét. Az értekezleten a távollévő dr. Hlatky Endre főispán helyett dr. Uhlyarik Ferenc árvászéki elnök elnökölt.

Az értekezlet tárgysorozatán elsőnek dr. Kovács Károlynak a lakásügy tárgyában benyújtott tervezetét tárgyalták, melynek célja a városban uralkodó lakásügy megszüntetése.

Tiszay János különböző közéleti helyzetének javítása.

Megtárgyalták még a Kereskedelmi Csarnoknak a párthoz érkezett indítványát, melyet az értekezlet lelkességgel tett magáévá, kihangsúlyozva, hogy a termelő és fogyasztó között a leghivatottabb társadalmi réteg a kereskedő társadalom. Minél nagyobb mértékben kapnak lehetőséget a kereskedők tevékenységük kifejtésére, annál nagyobb mértékben elégíthetik ki a fogyasztóközönség érdekeit.

Az értekezleten felszólalt dr. Laky Kálmán államfőnök. Varga László tanácsos, Hummel Zsigmond, Gazdovics Kálmán, Vasas István, Andriška László, Szász József és Sziaics János.

Erdekes indítvány érkezett a városi tanácshoz az agrárreform alapján kisajátított ingatlanokra vonatkozó elidegenítési és terhelési tilalom megszüntetése tárgyában

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes indítványt nyújtott be pénteken a Városi Tanácshoz Jelinek Géza ny. városi főszámvevő. Indítványában arra kéri a városi tanácsot, hogy a városi tanács feliratilag kérje a kormánytól az agrárreform alapján kisajátított ingatlanokra vonatkozólag ideiglenesen elrendelt elidegenítési és terhelési tilalom megszüntetését. Indítványában hivatkozik arra, hogy a Nagyvárad Házitúljadonosok Szövetségének legutóbb tartott közgyűlésén azon indítványt tette, hogy a szövetség kérelmezze ezen elidegenítési és terhelési tilalom megszüntetését, a javaslatot a közgyűlés egyhangúlag el is fogadta.

Előadja indítványában, hogy dr. Popity János ügyvéd hasonló indítványt tett az ügyvédi kamara közgyűlésén, amelynek alapján az ügyvédi kamara feliratilag kérte az igazságügyminisztert, hogy helyezze hatályon kívül az elidegenítési és terhelési tilalmat. Indítványában kifejti, hogy a többszáz agrárház tulajdonosai csak nem kivétel nélkül kispolgárok, kézimunkások, kisgazdák, iparosok, kiskereskedők, nyugdíjasok, altisztek, magánzók, magyar emberek, kik egy élet keresményét fektették be szerény ingatlanuk megvételebe. A többszáz háztulajdonos ezen tiltó rendelkezése miatt gazdasági boldogulásában akadályozva van, mert ingatlanuk karbantartására, üzemeltetésére, ruháztatására, gyógykezelésére, kiházasítására, létfenntartásuk

tilalmat. Indítványában kifejti, hogy a többszáz agrárház tulajdonosai csak nem kivétel nélkül kispolgárok, kézimunkások, kisgazdák, iparosok, kiskereskedők, nyugdíjasok, altisztek, magánzók, magyar emberek, kik egy élet keresményét fektették be szerény ingatlanuk megvételebe. A többszáz háztulajdonos ezen tiltó rendelkezése miatt gazdasági boldogulásában akadályozva van, mert ingatlanuk karbantartására, üzemeltetésére, ruháztatására, gyógykezelésére, kiházasítására, létfenntartásuk

**Pártoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

CSODÁVAL hatácos,

hogy egyik napról a másikra meg gazdagodjon. Azonban könnyen lehetséges, ha van **OSZTALYSORSJEGYE**. Szerencsés esetben nyerhető 700 000 P. Jutalom: 400.000 P. Főnyeremény: 300.000 P. stb., stb.

Sorsjegyárak:

Nvolcad	Neqvad	Fél	Eqész
3.50 P.	7 P.	14 P.	28 P.

ra, vagy bármely más elkerülhetetlen célra egyetlen fillér kölcsönhöz sem tud jutni, mert a 2680—1941. M. E. sz. rendelet megtiltja, hogy a telekkönyvi hatóság az ilyen ingatlanokra kölcsönt bekebelezhesen és így a bankok fedezet hiányában nem folyósítják a kölcsönöket. Epp így a háztulajdonosoknak nincs módjuk arra, hogy házaikat a fenti okokból, ha erre szükségük van, eladhassák, mert az ilyen adásvételeket a telekkönyvi hatóság nem kebelezi be.

Négyéves szociális középiskola nyílt Budapesten

0. tóber 20-ig még lehet pótblatásra jelentkezni

Budapest. Saját tud. A Katolikus Női Szociális Képző már évek óta nagy eredménnyel működik Budapesten a Szociális Művelődési Társulat vezetése alatt. Ez évben is több tanfolyamát nyitotta meg, amelyeken a kor szellemének legmegfelelőbb kiképzést adja a szociális munkaterek iránt érdeklődő leányifjúság számára. Az iskolai év legtöbb tanfolyamán már megkezdődött, azonban október 20-ig pótblatásra lehet még jelentkezni. A Szociális Képzőnek tanfolyamai a következők:

1. Előkészítő szakiskola. Négyéves képzés, szakérettségivel egyező vizsgával. Beiratkozhatnak négy középiskolát végzett 14 éves leányok.

Folyamodási határidő: október 20.

2. Alapképző. Kétéves elméleti képzés. Beiratkozhatnak négy középiskolai végzettséggel rendelkező 16 éves felüli leányok.

A iskolaév már megkezdődött. Pótfelvételek október 20-ig.

Középképző. Másfél éves elméleti képzés. Beiratkozhatnak tanítónői diplomával, érettségivel, óvónőképzővel, Ward-collegiummal, vagy az előzőkkel egyenértékű végzettséggel rendelkező leányok.

Az iskolaév már megkezdődött. Pótfelvételek október 20-ig.

A folyamodványokhoz csatolandók: anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, ajánlólevél az osztályfőnöktől vagy lelkiatyától.

Indokolt esetben 300—800 pengős tanulmányi segélyeket lehet elnyerni. Sokgyermekes családok leányai előnyben részesülnek. Felvilágosítást ad szóban vagy írásban az igazgatóság. Budapest, XIV. Thököly-ut 67. Válaszkielég melléklendő. Bővebb ismertetés 50 és 70 fillér

MEGHÍVÓ

A „Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok” tagjait 1942. október 25. vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, az Intézmény székházában lévő (B. Mussolini-tér 10. sz. I. em.) nagytermében megtartandó

rendkívüli közgyűlésre

az alapszabályok 24. §-ának alkalmazásával ezennel meghívom.

Tárgysorozat

1. Miniszteri Biztos-elnöki megnyitó.
2. Miniszteri Biztos-elnöki tájékoztató az intézmény „alapszabályai”-nak módosításával kapcsolatban.
3. Főtájkári jelentés az „alapszabály”-ok módosítására vonatkozóan:
 - a) az „alapszabály” tervezet” elveinek ismertetése.
 - b) az „alapszabály-tervezet” szakaszokénti felolvasása és a rendkívüli közgyűlés döntése e tárgyban.
4. A társelnökök megválasztása.
5. Két aelnök megválasztása.
6. Választmányi tagok megválasztása.
7. Esetleges indítványok.
8. Miniszteri Biztos-elnöki záróbeszéd.

A választók és válaszintak névjegyzéke az Intézmény titkári hivatalában a rendkívüli közgyűlést megelőző 8 nappal megtekinthető.

Felhívom a tagok figyelmét, hogy az „alapszabály” 24. §. értelmében a rendkívüli közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

Nagyvárad, 1942. október hó 16.
Dr. Kalas László sk. Horváth Arpád sk.
 főtájkár. miniszteri biztos.

A hitelességért:
Vargha Gyula, titkár.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a várad munkanélküliek?

Nagyvárad. A nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal október hó 15-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 20 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
 3 asztalos, 2 borbély, 6 ács, 1 melnár, 3 villanyszerelő, 7 kifizető-szolga, 1 szakácsnő, 2 mindeneslány, 1 felső-részkészítőnő, 1 szövőnő, 1 cukrász, 2 kovács.

Foglalkozást keresnek:
 35 ipari szakmunkás, 24 gyári be-tanított és egyéb segédmunkás, 6 üzleti alkalmazott, 3 magán-tisztviselő (nő), 33 állandó háztartási alkalmazott, 4 bejáró-takarítónő, 15 minde-nes-szolga.

Betöltendő tanonchelyek:
 1 cipész, 3 asztalos, 1 villanyszerelő, 1 kereskedő, 1 bádógos, 1 géplakatos, 2 mérlegkészítő, 1 motorszere-lő, 1 szabó.

Elhelyezést kereső tanoncok:
 2 kereskedő, 3 géplakatos, 1 mű-szerész.

Munkát kereső ipari szakmunká-sok:

Asztalos 7, borbély 3, cipész 3, cukrász 1, gépész 2, gépkocsivezető 2, kelmefestő 1, kovács 4, kőműves 2, lakatos 2, nyomdász 1, férfiszabó 1, szobafestő 3, villanyszerelő 3.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkez-zenek.

Kávéházakban és vendéglőkben kéri: a „MAGYAR LAPOK”-at.

Negyedik működési évét kezdte meg az aradi magyar tanonciskola

160 növendéke van az idén a kitünő iskolának

(PEKI.) Az aradi magyar tanonciskola negyedik évébe lép. Az iskolának a létesítését az aradi római katolikus egyházközség vezetősége 3 évvel ezelőtt határozta el és a nagyszabású intézmény még abban az évben megkezdte működését. Az iskola létesítését azért határozták el, mert az állami tanonctanfolyam túlszűfolt volt és ematt sok magyar tanoncot nem vehettek fel. A római katolikus magyar tananyelvű nyilvánossági joggal bíró iskolába 1939-ben 147 magyar tanonc iratkozott be, 100 az első osztályba, 47 pedig a második osztályba. Két párhuzamos első osztály működött 50-50 tanulóval, a második-ba pedig azok mehettek, akiknek 7 ele-

mi osztályuk, vagy három középiskolájuk volt és a törvény által megkövetelt felvételi illetve különbözeti vizsgát sikerrel letették. Az azóta eltelt három év alatt az iskolában 68 növendék végzett, espedig 1941-ben 35 tanuló vizsgázott sikerrel, 1942 júniusában pedig 38 fű a harmadik osztály befejezése után. Az idei évben mintegy 160 növendék iratkozott be. Az idén a második osztály a legnépesebb, mert ebbe nemcsak az első osztályt sikerrel elvégzettek iratkozhattak be, hanem azok is, akiknek 7 elemijük vagy három középiskolájuk van. Az idén tehát a második osztály párhuzamos és esetleg a harmadik is az lesz.

Szivesen küldik a mesterek tanoncaikat ebbe az iskolába

Egyébként a tanonciskorba majdnem minden magyar nemzetiségű aradi tanonc beiratkozik, tekintettel arra, hogy az inasok maguk választhatnak az állami, vagy a magyar tanonciskola között. Sőt más nemzetiségűek is küldik magyar tanoncaikat a magyar iskolába. Az iparosok a tanoncok után 500 lelt fizetnek beiratási díj és az egész évi tandíj fejében. Könyveket, írószereket az iskolától, illetve az egyházközségtől kapnak a tanoncok és díjtalanul rendelkezésükre áll a római katolikus gimnázium könyvtára és egyéb felszerelése is. A tanonciskolába különben minden szerződött magyar nemzetiségű tanonc felekezetre való tekintet nélkül felvehető.

Az iskola két tagozattal működik, kereskedői és iparos tagozattal. A tantárgyek legnagyobb részét közösen tanulják, csak a különleges saját szakmába való tárgyakat tanulják külön-külön. Az iskolában a következő tárgyakat tanítják: vallás, román nyelv, magyar nyelv, történelem, földrajz (románul), író és képzőművészet, matematika, ipari és kereskedelmi számítás. A tanári kar három állami iskolai tanárból, a római katolikus gimnázium tanárból és egy magyar mérnököt áll. A tanítási idő hetenként háromszor 3-8 óra között van. Az iskola jövő terveit között szerepel ének- és zenekar megszervezése, valamint a tanulók által készített emléktárgyakból gyűjtemény létesítése.

KÖNYVISMERTETÉS

Európa önellátása

A dúló nagy háború folyamán az önellátási mérleg serpenyőjének rendkívül fontos súlyeleme a nyersanyag-termelési ügy. Előttünk fekszik az errevonatkozó és Gál Sándor nyug. szá-zados által írt 100 oldalas komoly tanulmány, amelynek kifejező címe: Európa önellátása a nyersanyagtermelés tükrében. A könyv nemcsak a szűkebb Európa termelését dolgozza fel statisztikai adatokkal és tényekkel, hanem beszámol a Szovjet-Unió európai területeinek a nyersanyagairól is. A kiváló szakmunka tartalmából kiemel-jük az alábbiakat: 35 nemzet és 530 millió ember él Európában és e területen általában megterem az összes gabonaféle, egyben a legelső világtermelő cukorrépában és burgonyából. A sörgyártáshoz való kom-lóbból Európa teljesen önálló. Növényi olajai, avagy cellulozé termelése arányban állóak Szénben az összes világtermelő közül Európa a legnagyobb termelő, s például Közép-Európa egy összefüggő, óriási széntermelő és széntároló vidék. Utal a könyv a burgonya ipari felhasználására: eleősorban a keményítő- és alkoholgyártásban van fontos szerepe, ezkívül a szőlőcukor- és dextrintermelésben is; szerepe az a szőlőcukor oldatból borszeszt és alko-

holt gyártanak, a csokoládét ma már jórészen burgonyából állítják elő és burgonyából készül a fogkrém, az új műselyem, a kék- és fekete tinta, a hajvíz és cipőkrém. A celluloid nagyrésze is ebből való. A németek rotációs papírszükségletük jelentős részét fedezik burgonyaszárból, a krumpli alkoholla viszont több ország mesterséges gumigyártásában kap alkalmazást. Nemesak Európa, de a világ legnagyobb cukor-répatermelő és répacukor gyártó területe a Franciaországtól Szovjet-Orszá-országig terjedő nagy középeurópai terület. Itt az évi átlagtermés 6,4 millió tonna. Egyébiránt a vegyész-tudomány eljutott a fából kivont cukorhoz és a fa elukrosztálásával a Németbiro-dalomban több nagy ipari vállalat fog-lalkozik a Németországban a marha-és hizótakaromány jelentős részét fű-részporból nyert műcukorral fedezik. Érihetően nagy súlyt helyez a szerző az energiatermelő anyagokra. A világtermelés táblázatán Európa közszentermelése a legelső helyen áll, fekete szénből a világtermelés 45 százalékát, barnaszénből pedig 98 százalékát termeli. A Németbirodalom az egész Föld kimagaslóan legnagyobb széntermelője, évi hozama jóval felülmulja az 100 millió tonnát. Tudnunk kell, hogy a

Nagyvárad térképe

fekete nyomással P. 1.50 kapható a **MAGYAR LAPOK** kiadóhivatalában

petroleumtól a gumiig mintegy 50 ipari terméknek a szén az alapanyaga. A szén teremtette meg az igazi modern vegyipart. A könyv, mint említettük statisztikai adatok tárháza. Amint a szerző az „Előszóiban” írja: „Ez a könyv az európai békegazdálkodás fontosabb nyersanyagainak átlagos évi termelési adatait vetíti az olvasó elé”. Bizonyos, hogy az adatok ma 1942. második felében alacsony számok, viszont mégis alkalmasak arra, hogy az eljövendő béke kezdetén kiindulól szolgáljanak.

Felkölő gyűlést tart az Igazságsügyi Segédhivatali Tisztviselők Egyesületének helyi csoportja

Nagyvárad. Saját tud. Az Igazságsügyi Segédhivatali Tisztviselők Országos Egyesületének nagyváradai csoportja folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a kir. Itélőtábla dísztermében fogja megtartani alakuló közgyűlést.

A gyűlésen — az ország különböző részeiből nagy számban megjelenő vendégek között — résztvesznek: dr. Javornitzky Jenő igazságügyminiszteri tanácsos, az egyesület dísztagja, Kaszás Gyula koronaügyészségi segédhivatali főigazgató, az egyesület országos elnöke és Berki Géza debreceni kir. itélőtáblai segédhivatali igazgató, a debreceni csoport elnöke.

Dr. Javornitzky Jenő miniszteri tanácsos felszólalásában tájékoztatót nyújt a felvetett kérdésekben és az általános helyzetről. Kaszás Gyula országos elnök az Igazságsügyi Segédhivatali Tisztviselők Egyesületének célkitűzéseit fogja ismertetni, míg Berki Géza, a debreceni csoport elnöke a nemetországi tanulmányutjaról tart felolvasást.

Tarka leánynap

október 18-án, vasárnap délelőtt 9—11-ig délután 3—6-ig Pray György-utca 5. szám alatt. A Katolikus Leányok Országos Szövetségének (KLOSz) várad Csoportja szeretettel hívja meg „tarka leánynap”-jára azokat a 4 vagy több középiskolás leányokat, akik a heti munka után szivesen áldoznak egy egész vagy fél napot arra, hogy tudásukat fejlessék, kedélyüket mélyítsék egy olyan tanulmányi nap keretében, melyben a torna és énekórától kezdve, a háztartási bemutatón át a komoly előadásig és elmékedéig minden megtalálható színes, üde öszeállításban. Jöhetnek erre a tarka leánynapokra olyanok is, akik nem tagjai a KLOSz-nak, sőt rendszeresen nem is akarnak bekapcsolódní a mozgalomba, de egy-egy ilyen napot szivesen áldoznak rá a lelki többletvésükre. Előadónk ez alkalommal dr. Dávid László kolozsvári teológiai tanár lesz. A tanulmányi nap részvételi díja személcenként 50 fillér. Lányok, jöjjetek várunk!

Az iskolás leányok számára dr. Dávid László vasárnap (18-án) délután 4 órakor a Katolikus Legényegylet Teleki-utcai nagytermében tart előadást a „Szórvány-magyarok”-ról.
 A KLOSz helyi vezetősége.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Adózatokat nem adunk vissza.

HÉTFŐN ÜLÉST TART A VÁROS JOGÜGYI ÉS PÉNZÜGYI BIZOTTSÁGA. Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délután fél öt órakor a városi törvényhatóság egyesített jogügyi és pénzügyi bizottsága ülést tart. Letárgyalják a temetőszabályzatot, amely tudvalevőleg a kötelező ravatalozást írja elő és a tüzelőanyag szabályzatot, amely a tüzelőanyag szükség számának növelését javasolja. A szabályzatokkal a jövő hét szerdáján fog a közgyűlés foglalkozni és azokat körülbelül két hét múlva terjesztik a közgyűlés elé.

Vincze András ny. altábornagy, a Magyar Megújulás Pártjának országos szervezési vezetője Nagyváradra jön. Nagyvárad. Saját tud. Vincze András ny. altábornagy, a Magyar Megújulás Pártjának országos szervezési vezetője, bírhari megvevő, szombaton délelőtt Nagyváradra érkezik a nagyváradai és környékbeli szervezetek hivatalos meglátogatására. Itt tartózkodása alatt hivatalos látogatást tesz dr. Schriffert Béla apostoli kormányzói helynöknel, dr. Cziffra Kálmán főispánnal, dr. Hlatky Endre városi főispánnal és dr. Soós István polgármesternél.

OKTÓBER 22-ÉN TARTJA ELSŐ ÜLÉSÉT A FŐISKOLAI BIZOTTSÁG. Nagyvárad. Saját tud. A főiskola ügyének szorgalmazására alakított bizottság október 22-én déli 12 órai kezdettel tartja első ülését. Meghívják az ülésre dr. Visselovszky Endre és dr. Horváth Jenő egyetemi tanárokat, akiket mint külső embereket vontak bele a bizottságba és akik már közölték a polgármesterrel, hogy készséggel működnek közre. Dr. Visselovszky Endrénél nagyérdeklődéssel elgondolása van a kérdésről kapcsolatban, amelyet az első ülésen vagy ő személyesen, vagy a polgármester fog ismertetni.

ÓRIASI TÜZ PUSZTÍTOTT EGY AMERIKAI ZSIDÓ FILMGYÁRBAN. Washingtonból jelentik: (Budapesti Tudósít.) A Metro Goldwyn Mayer Filmtársaság colver cityi stúdiójában hatalmas tűzvész pusztított. A kárt huszonötmillió dollárra becsülik.

ELESETT AZ EGYIPTOMI ARCVOVONALON EGY OLASZ TÁBORNOK. Fómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Alessandro Prodiert tábornok, a brescial hadosztály parancsnoka, október 13-án, az egyiptomi arcvonalon elesett.

Húszmillióra büntettek Bulgáriában négy zsidót. Szófiából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Húsz zsidót a zsidótörvény megszegése miatt egyenként húszmillió lévára büntettek. A büntetésből befolyó összegeket szociális célokra fordítják.

Kedvezményes áron juhokat kapnak a vízkárosult gazdák. A MTI jelenti: Báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter a vízkárosított és mélytől erősen sujtott megyék gazdáinak megsegítésére 3500 darab fésűgyapjas juhnak kedvezményes áron való kiosztását rendelte el. A kedvezményes áru juhokat a megyei gazdasági felügyelőségek útján osztják ki.

UJABB MERÉNYLET PÁRIZSBAN. Párizsból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A Doriót-féle néppárti mozgalom helyiségében a szerdán esti ülésen ismét merényletet kíséreltek meg. A helyiségben pokolgép robbant, de minthogy az ülést az utolsó pillanatban lemondták, a robbanás nem okozott nagyobb veszteséget.

Késszurásokkal megölte a feleséget és leányát egy gazda. Szolnokról jelentik: (MTI) Tiszainota községében Szarvas György 54 éves gazda ösze-szólkózott feleségével. Szarvas négy késszurással meölte az isszonyt, majd az anyja segítségére siető leányát ölte meg. A kettős gyilkosság után Szarvas önként jelentkezett a csendőrségen.

ÉRTESÍTÉS. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok 1942. október 18-ára kitűzött rendkívüli közgyűlése a Miniszteri Biztos Úr hivatali elutazása miatt elmarad. Ennek következtében a rendkívüli közgyűlést az „alapszabályok” 24. paragrafusá értelmében 1942. október 25-én tartjuk meg. A szükséges közhirétéről gondoskodtunk. A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok elnöksége.

Pontos rendeletek a Hivatalos Lapban. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszter rendeletét, amelyben szabályozza a cukrázsdák, hentes és mészárosüzletek és sütőipari üzemek záróját.

A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszter rendeletét, mellyel kiegészíti az állati szerek forgalmának szabályozásáról szóló korábbi rendeletét.

NEM SZALLITJÁK OLASZORSZÁGBA A HAJLEKTALANNÁ VÁLT NÉMET LAKOSOKAT. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Illetékes helyen a legélesebben cáfolják azokat az ellenséges forrásból származó híreket, hogy a németországi légitombázások következtében hajléktalanná vált polgárokat Olaszországba szállították.

Feljelentéstől való félelmében öngyilkosságot kísérelt meg egy cselédleány

Leugrott a második emeletről, három katona karjába esett és semmi baja nem történt

Nagyvárad. Saját tud. Különös öngyilkossági kísérlet történt csütörtök este fél kilenc órakor a Rákóczi-ut 10 szám alatti házban. A sötét járdán tartózkodó kevés járókelők arra lettek figyelmesek, hogy a ház második emeletének ablaka kinyílt és egy sötét alak az utcára veti magát. A zuhanó test egyszerre tompa puffanással megakadt az Órás hentesüzlet kiálló tetőszerkezetén, majd lassu csúszással a járdán álldogáló három honvéd karjaiba kikötött. A nyomban bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos jelölt neve Nagy Júlia, aki mint cseléd vállalt alkalmazást a ház egyik lakójánál, ahol az utóbbi időben több tárgyat eltűnt és a gyana a cselédleányra esett. Minthogy az ügyben feljelentés készült, az elkeseredett leány a rendőri vizsgálatról való félelmében az öngyilkosságot választotta és ezért szánta rá magát a halálra.

Kávéházakban és vendéglőkben az a „MAGYAR LAPOK”-at.

KORONA Filmszínházban
Barletta párviaadal
 Minden eddigi felülmúló kiállításban elkészített milliós világhírnév
Gino Cervi, Alice Cegani, Osvaldo Valenti

ÁTRENDÉZIK A PÜSPÖK-KERTET, A MUZEUM-KERTET ÉS A SCHLAUCH TERET. Nagyvárad. Saját tud. Kertész K. Róbert nyugalmazott államtitkár, a parkosítás elismert szakértője szombat délelőtt 11 órakor a püspökség meghívására Nagyváradra érkezik, hogy a Püspök-tér, a Múzeum-tér és a Schlauch-tér átrendezésére a város vezetőségével és a püspökséggel egyetemes megbeszélés után javaslatot tegyen. Az államtitkár a helyi érdekeltekkel szombaton délelőtt fog az átrendezés városi területen helyszíni szemlét tartani.

Agyonlőtte haragosát egy hegyőr. Miskolcraól jelentik: (MTI) Mály községben Kún István hegyőr szováltás közben agyonlőtte Lukács István görömbölyi földművest, akivel régóta haragos viszonyban volt.

ELMARAD A NÉPMŰVELÉSÜGYI BIZOTTSÁG HÉTFŐI SZÍNHÁZI ELŐADÁSA. A hétfői operaelőadás miatt a Népművelési Bizottság színházi előadása elmarad. Legközelebbi előadása október 26-án lesz.

Jólsikerült ünnepi előadást tartott az Olasz Kulturintézet. Ünnepi eseménye volt csütörtökön este várad közönségének az Olasz Kulturintézet nagyvárad i lektorátusának előadása, amelyet a város háza dísztermében tartottak meg. Az ünnepélyes megnyitás után dr. Beöthy Konrád egyetemi tanár rendkívül értékes előadást tartott Pirandello hírneves olasz humorista és vígjátékíró életéről és orok emlékü munkásságáról. Az előadók a közönség lelkesen ünnepelték.

Nagyváradon is megkezdődött a jelentkezés a női honvédelmi szolgálat hirodó szolgálatára

Nagyvárad. Saját tud. Orszagszerte megindult a női honvédelmi munkaszervezet munkája a különféle szolgálati csoportok szervezésére és kiképzésére. Jelenleg a hirodó csoport megszervezése és kiképzése folyik. A nagyvárad i honvédelmi munkaszervezet felhívja a város legalább négy középiskolát végzett 16 és 26 év közötti lányait, hogy jelentkezzenek hirodó szolgálatra a Széchenyi házban levő Szigligeti Társaság szobájában, ahol a munkaszervezet irodája működik. Jelentkezni lehet hétfőtől kezdve délután 5 és 7 óra között mindennap vasárnapot kivéve. Ugyanott más munkára is lehet jelentkezni. A hirodó csoport tagjainak kiképzése három hétig tart. A jelentkezők a kiképzés ideje alatt is fizetést kapnak.

Kiskereskedők küldöttsége a polgármesternél

Nagyvárad. Saját tud. A Baross Szövetségbe tömörült fűszerkereskedők Thalmeiner Kálmán szakosztályi elnök vezetésével küldöttségileg jelentek meg a polgármesternél a szappanárúsításra jogosult kereskedők kijelölése miatt. A múlt év júliusában ugyanis 380 keresztény kereskedőt jelöltek ki szappanárúsításra, most azonban, a szappanjegy rendszer bevezetésével kapcsolatban csak 120 kereskedőnek adták meg ezt a jogot. A küldöttség kifejtette a polgármesternek, hogy ezzel a szappanárúsításra nem jogosított kereskedőket súlyos károsodás éri és a közönségre nézve is hátrányos ez, annál is inkább, mert a kijelöléseknél, szerintük, figyelmen kívül hagyták azt, hogy minden városrészen legyen szappanárúsítója.

A polgármester válaszában kijelentette, hogy a kormánybiztosság határozta meg a kijelölések számát azonban jóindulatúan fogja kezelni és továbbítani a kérését.

Tudja-e Ön...

...hogy a Vatikánban 22 udvara és 11.000 terme és szobája van? A Moszkvában tervezett szovjetpalota tehát, melynek acélvázát most beolvasztották, 6000 szobájával még mindig messze elmaradt volna a Vatikán mögött.

...hogy a régi görögöknel a férfiak is hordtak hajtűket. A művészi kivitelezésű arany- vagy ezüsthajtűk rendszerint kabóca- vagy kígyóalakot mutattak.

...hogy a XVIII. századi Párizs legnevezetesebb látványai közé tartoztak XV. Lajos étkezési is? A királyi étkezés megtekintésére külön belépőjegyeket adtak ki és a nézőközönség a király ebédlőjében kapott helyet.

amely szerencsére a halál helyett három katona ölében végződött, anélkül, hogy komolyabb sérülést szenvedett volna. A rendőrség bevezette a vizsgálatot.

Egy héttel elhalasztották Halmos László kamarakórusának hangversenyét

Nagyvárad. Saját tud. Megirtuk, hogy Halmos László, a nagyvárad i származású országhírű zeneszerző és karmester Nagyváradra hozza híres kamarakórusát és itt a Református Kulturpalotában hangversenyt ad szülővárosa számára. A hangverseny idejét először október 18-ban állapították meg, azonban közbejött akadályok miatt el kellett halasztani a hangversenyt. Az újabb végleges határidő október 25. A hangversenyt nagy érdeklődés előzi meg.

Kolozsvárott életbeléptették a vajjegyeket

Magyar Tudósító jelenti: Kolozsváron életbeléptették a vajjegyrendszert. Mindenki köteles a városba hozott vagy az ott termelt vajot a városi vámszolgálatnak átadni, hogy az kiossza a kiskereskedők között. A kereskedők a kiutalt vajot csak jegy ellenében adhatják ki a fogyasztók számára. Mindenekelőtt a hat hónap és három év közötti gyermekeknek és ha a készletek megengedik, azokat a betegeket kell vajjal ellátni, akiknek részére a vaj fogyasztását hatósági orvos előírta. A közönség többi része csak akkor kaphat vajot, ha a gyermekeket és betegeket már kielégítették.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetés

Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy forgalmi adó fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69 szakasza alapján az első árverést 1942. okt. 24. d. e. 11 órára, a másodikat 1942. nov. 11. d. e. órára a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyede részéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételár azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. október 14.

Olvashatatlan aláírás
végrehajtó.

Nagyvárad thj. város adóhivatala

Árverési hirdetés

Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69 szakasza alapján az első árverést 1942. október 29. d. e. 11 órára, a másodikat 1942. nov. 10. d. e. 11 órára a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyede részéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
3. Az árverés megtartása vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
4. A vételár azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1942. október 14.

Olvashatatlan aláírás
végrehajtó.

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

SPORT

Megfeszített erővel dolgozik a NAC rendezőse a vasárnapi nagy esemény előkészületein

Jólesőleg állapíthatjuk meg, hogy a NAC vezetősége semmi áldozattól nem riad vissza, csak megfelelő kényelmes helyet biztosíthatson annak a hatalmas tömegű közönségnek, amely jóformán már hetek óta ostromolja az elővételi pénztárakat a NAC-Ferencváros mérkőzés jegyeiért. A kiadott rendes férőhely jegyei már rég elkelttek és a vidék megmozdulásával is olyan óriási érdeklődés mutatkozik, hogy mindenképpen át akarja a rendezőség hidalni a nehézségeket. Új ülőhelyekre van szükség és már ácsolják is a kényelmes padsorokat, amelyek legalább 2000 nézőnek biz-

tosítanak kényelmes ülést. Az ülőhelyeket is kibővíti a lehetőségekhez képest, hogy minden NAC szurkoló ott lehessen a nagy csata színhelyén.

De nemcsak a nézőtér kibővítésén fáradozik a vezetőség, hanem természetesen kívánja irányítani a közönség felvonulását is. Éppen ezért szombaton délután 4 órára rendezői értekezletet hív össze az Erzsébet-ligeti pályán, hogy a legaprólékosabb részleteig a helyszínen is megbeszéljék a fontosabb tennivalókat. A megbeszélésen minden rendező pontosan jelenjen meg.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi tér 6.
órak vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Közvetíti a rádió is a NAC-Fradí összecsapást

Vasárnap fordulópontoz érkezik az őszi labdarugó bajnokság. Ezen a napon bonyolítják le Nagyváradon az őszi rangadót, amelyen Nagyvárad és Ferencváros csapatai küzdenek az elsőbbségért. A Rádió vasárnap 18 óra 30 perckor közvetíti hangképekben a nagy mérkőzés legérdekesebb jeleneteit.

Ugyancsak vasárnap kerül előtérbe a magyar-német válogatott közilabda mérkőzés. A mérkőzésről a Rádió ugyancsak vasárnap este, műsora megváltoztatásával, a tényleges szünetében, 20 óra 40 perckor ad Budapest I. műsorán beszámolót.

Férfi ruhákat használtakat, legjobban árban vehet, eladhat **MOLNÁR** használt ruha üzletében Bemer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

„A bolond.” Szabados Béla gyönyörű muzsikájú nagyoperettje pénteken este kerül bemutatásra premier bérlet keretében, pompás kiállításban. Ez a klasszikusnak is beillő daljáték csemege lesz mindazok számára, akik rajongói a szép muzsikának és a romantikus szövegnek kívül bőven adódik alkalom a humornak is és a vidám helyzeteknek. Pénteken este premier bérletben, szombaton este bérletszünetben kerül színre „A bolond.”

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel vidám gyermek-délután lesz a színházban, mert az „Aladár nem számár” című nagy gyermekoperett kerül színre sok énekkel és táncal. Három órán keresztül hangos lesz a színház a vidám gyermek kacagástól és a tapstól. Gyermeknek fejlethetetlen élmény, felnőtteknek vidám szórakozás lesz az „Aladár nem számár” előadása. Feltérő helyárak. Jegyek: 30 fillértől 170 fillérig már válthatók a pénztárnál.

Vasárnap délután negyed 4 órai kezdettel — a színlaptól eltérően — olesó helyárakkal az idény legnagyobb sikerű operettjüdjonsága, az „Arany-sárga falevél” van a színház műsorán a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában.

„Gazdátlan asszony” című vígjáték újdonság bemutató előadása hétfőn este lesz premier bérletben, míg „Á” bérleti előadása kedden este lesz a

szerdai „Troubadur” című opera előadása miatt, amikor is a színház igazgatósága kötve van a vendégekhez. Barabás Pál legújabb vígjátékát Sármas Miklós rendezi, mely a budapesti Andrassy Színház legnagyobb sikerű újdonsága volt.

„Troubadour”, Verdi örökbeeső operája szerdán este kerül színre a színházban Németh Mária kamara énekesnő, a bécsi Opera és a m. kir. Operaház tiszteletbeli tagja, továbbá Rácz Tilda, Csóka Béla, Szóts D. Péter operacénekesek vendégfellépésével. Feltérő helyárak. Jegyek elővételen már válthatók.

HETI MŰSOR

Pénteken este: **A bolond** (premier bérlet).

Szombaton délután fél 4 órakor: „Aladár nem számár” (gyermek előadás).

Szombaton este: „A bolond”, „Á” bérlet.

Uiságárusítót

forgalmas helyen állvány mellé, keves óvadékkal azonnal felveszünk. Jelentkezni a kiadóban.

Pártalija a kezesztény ipart!

Szent László kupa mérkőzés a Rhédey kertben

A Baross Gabor kereskedelmi fiúiskola futbalcsapata szombaton délután 3 órai kezdettel Szent László Kupa vándordíjért mérkőzik a Rédey kert sporttelepén a kolozsvári gépipari középiskola labdarugó csapatával. A mérkőzés iránt — különösen diák körökben — igen nagy az érdeklődés, mert kemény összecsapáson fog eldőlni, hogy melyik város diákjai jártasabbak a labdarugás művészetében.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-véte

Aranyat, ezüstöt, briliánsat, vasárnap 9 órakor, Erzsébet-ligeti pályán, 8. 185 Eladó regénytár. Dr. Baditz Miskolc. 159

Jömenetelű két kemencés pékség, családi okok miatt sürgősen átadó. Cím a kiadóban. 231

Használt spór és vaskalyha eladó. Akadémia-u. 8. 240

Csikozott színes nőbunda eladó. — Megtekinthető Lafayette, Rákóczi-ut 8. 239

Oponon belétes rövid terfi bunda eladó. Csengeri-u. 2. ez. 235

Allást nyee

Mindenest, megbízható azonnalra felveszek. Semsey, Csáky-u. 21. 234

Ugyes kezimunkást és kézüdeányt felvesz Pápai női szabó. Zárda-u. 13. 237

Lakas

Elegánsan butorozott nagy szoba, fürdőszoba, esetleg konyha használati november 1-re kiadó. Frangepan Kristóf-u. 28. 232

Külön véte

Elveszett Kerekes István szakaszvezető névre kiállított katonai igazolvány. Megtaláló hozza Mocsár-u. 15. alá. jutalmat kap. 238

Elveszett csütörtökön délután 4 órakor a tagyállomás perrenjén nagy barna ridikül 100 pengő se ozv. Stoklein Mártonné névre kiállított vasúti igazolvány és vásárlási könyvecskével. Beesületes megtaláló hozza Szent János-u. 47. alá. 236

Oktatás

Középkolások magánoktatását vállalja perfekt román komoly tanerő. Cím a kiadóban. 230

Kavéházakban és vendéglőkben kerj a **MAGYAR LAPOK**-ot

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

KIADOTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Célcélás kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda R. T. igazgatója